

Kedves Pedagógus Kollégák!

A Reneszánsz Év 2008 keretében „Reneszánsz túrák Magyarországon” címmel meghirdetett pályázat kiemelt célja, hogy osztályközösségek számára lehetőséget teremtsen arra, hogy a diákok múzeumpedagógiai foglalkozáson, múzeumi órán vehessenek részt, miközben a kirándulás során jelentős kulturális örökségi helyszíneket látogatnak meg egy élményekben gazdag nap keretében.

Azt szeretnénk, hogy a múzeumlátogatás mellett, hogy hangulatában, látványában maradandó élményt jelent, az oktatási-nevelési munkában is hasznosulna.

Az alábbiakban néhány szervezési és módszertani javaslatokat teszünk arra, hogy a múzeumlátogatás előkészítése, lebonyolítása, majd feldolgozása élményszerű, interaktív módon a pedagógus és a múzeumpedagógus együttműködésén alapulva valósuljon meg, és a lehető legteljesebb mértékben, a diákok legszélesebb körei számára is hasznosuljon.

Az alábbi feldolgozási terv, módszertani útmutató természetesen csak javaslat. Mindig a tanár határozza meg, hogy mely múzeum, melyik kiállítását, milyen céllal kívánja feldolgozni a tanulókkal, de a múzeumlátogatás módszertana, a gyűjteményekből, a kiállításokból nyerhető tudásanyag különböző rétegeinek feldolgozása és értelmezése kapcsán számíthatnak a muzeológus, múzeumpedagógus kollégák tapasztalataira és ismereteire is.

Előkészítés

Az előkészítés még az iskolában történjen. Ennek során azt kell megterveznünk, hogy mit tesz majd a tanuló a múzeumban, ezért az előkészítésben a tanári tudatosság és a tájékozottság a legfontosabb.

1.) Meg kell határoznunk, hogy mit akarunk a múzeumlátogatással elérni:

- új ismeretek közlését,
- összefoglalást,
- demonstrálást (pl. a tananyag ismétlésénél),
- megemlékezést stb.

2.) Számba kell vennünk, mivel kapcsoljuk össze a látottakat

- a tananyagban belül más anyagrészekkel,
- egyetemes és magyar vonatkozásokkal,
- más tantárgyakkal,
- helytörténettel (lakóhely, megye, Bp., ország).

3.) Fel kell készítenünk a tanulókat

- a múzeumlátogatás lényegére,
- az értékelés és a feldolgozás későbbi módjára,
- a múzeum mint intézmény jelentőségére,
- és a múzeumi viselkedés normáira is.

Amikor tehát eredményes múzeumlátogatásra készülünk, előzetes célul kell kitűznünk, hogy a meglátogatandó intézményt tanítványaink számára megfelelően bemutassuk, mégpedig azért, hogy arról hasonló ismereteik, elképzeléseik legyenek. Könnyebb lesz később csoportosan dolgozni, ha a gyermekek közös alapról indulnak. A múzeumlátogatás

összetett tevékenység, amely a látogatókat (gyermeket) magával ragadhatja, bevonhatja. Ha ez önként történik, ha a pedagógus által kiváltott várakozás előzi meg, akkor a látottak, tapasztaltak befogadása sokkal könnyebb, sokkal mélyebb lesz. Ezáltal a tanulás, a nevelődés határfoka jelentősen megnőhet, és többletekhez is juthatunk: tartós élményhez, örömhöz, elragadtatáshoz, motivációhoz.

- 4.) A fentiek figyelembe vételével a pedagógusok a kínálati listákból válasszák ki a meglátogatni kívánt múzeumot és ezen belül azt a foglalkozást, amelyre a csoportot vinni szeretnék. Keressék meg a múzeumi programot vezető kollégát (elérhetőségét a kínálati listákban a kiválasztott múzeumpedagógiai események alatt, a "múzeumpedagógiai konzultáció" rovatban találják), aki megadja a gyűjteménnyel, a múzeummal kapcsolatos alapvető információkat, a gyermekcsoport érdeklődése, felkészültsége és a tanmenet alapján segít kiválasztani a megfelelő programot, és rendelkezésre bocsátja a pedagógusok és a gyerekek felkészüléséhez szükséges anyagokat. (Felhívjuk a figyelmüket, hogy a múzeumpedagógusok csak szakmai konzultáció céljából tudnak a pedagógusok rendelkezésére állni, időpontfoglalás - nyertes pályázat esetén - a kiértékelést követően, kizárólag a szervezők útján történik.) Ebben a múzeumpedagógiai csoportok szívesen nyújtanak szakmai segítséget a pedagógusoknak. Például tudnak olyan „Múzeumra hangoló óra”-anyagot összeállítani, ami a látogatás előzménye lehet, így az ott tartózkodás idejében koncentrálni tudnak az élményszerű foglalkozásra. Ezen felül a gyerekek is ismerősként érzik majd magukat a múzeumban. (A múzeumpedagógiai segédletek elektronikus változatban 2008. április 16-tól letölthetők lesznek a www.muzeumiora.hu/reneszanszev ill. www.museum.hu/reneszanszev oldalokról.)

Felhívjuk figyelmüket, hogy a foglalkozások szakszerű vezetése szempontjából egy csoportba maximálisan 20 tanulót osztanak be a szervezők, ha az osztály létszáma ennél nagyobb, akkor két párhuzamos foglalkozáson fognak részt venni a gyerekek.

- 5.) A múzeumpedagógussal konzultálva el kell döntenünk
- milyen módszert alkalmazunk,
 - mely segédanyagokat, programokat stb. használjuk fel a múzeum kínálta lehetőségekből,
 - melyek legyenek a megfigyelési szempontok.
- 6.) Módszertani szempontból támogatjuk, hogy a múzeumlátogatás előkészítő szakaszában a csoportot vezető pedagógus/ok személyesen keressék fel a múzeumot, ismerkedjenek meg a tárlatokkal, a foglalkozást vezető múzeumi szakemberrel, vagy a múzeumlátogatást, illetve a foglalkozást vezető múzeumi kolléga előzetesen tartson felkészítő órát az iskolában. Az előkészítő szakasz ezen költségei (utazási költség, tiszteletdíj, kiadványok költségei stb.) a megítélt pályázati keretösszeg terhére elszámolhatóak, amennyiben a kiírásban foglalt egyéb feltételeket az iskola vállalja, és biztosítja a támogatási keret terhére.

A múzeumban

- A megérkezés után rövid tájékoztató, tájékoztatás a múzeum által biztosított helyen.
- Az általunk meghatározott célhoz kapcsolódó kiállítás megtekintése vagy téma feldolgozása a megadott szempontok alapján, feladatlappal, foglalkozás keretében stb., de mindig tanári jelenléttel, múzeumpedagógus, múzeumi szakember irányításával, illetve közreműködésével.

Összegzés

- Az oktatási-nevelési hasznosulás szempontjából fontos, hogy a pedagógus az iskolában a gyerekekkel együtt értékelje a látogatást, felidézze az élményeket, akár beszélgetés vagy kreatív tevékenység, például rajz vagy rövid fogalmazás formájában.
- A látottak összegzése, értékelése az iskolában (vagy akár a helyi múzeumban) történjen, csakúgy, mint a munka, viselkedés stb. megbeszélése.

Reméljük, hogy a látogatást követően önök is azon pedagógusok közé tartoznak majd, akiknek meggyőződésük, hogy az érzékelés különböző fajtái, az élményközpontú módszerek az oktatás-nevelés folyamatát könnyebbé, játékosabbá, szórakoztatóbbá teszik. A múzeumok ehhez az egyik legfontosabbat, a hiteles, eredeti tárgyakat nyújtják. Amikor tehát a múzeumlátogatásra, a múzeumok használatára hívjuk fel a figyelmet, azért tesszük, mert sok pedagógus tapasztalata meggyőzően bizonyítja, hogy akik felkészültek a múzeumok látogatására, nagyon jól tudják használni ezeket a sajátos kulturális intézményeket az oktatási vagy nevelési tevékenységük során.

A felkészüléshez további segítséget találhatnak a Múzeumok Mindenkinek Program honlapján (www.muzeumokmindenkinek.hu) a Kiadványok menüpontban. A felkészüléshez különösen figyelmükbe ajánljuk az MMP füzet sorozatának 2., 5., és 7. kötetét, amelyek letölthető formában is hozzáférhetőek a honlapon.

Mindemellett felhívjuk figyelmüket, hogy *A muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről* szóló 194/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet értelmében díjtalanul látogathatják az állami fenntartású muzeális intézmények állandó kiállításait a 26 év alattiak, amennyiben előzetes bejelentés alapján, szervezett oktatás keretében, csoportosan érkeznek. A nem állami fenntartású muzeális intézmények állandó és időszakos kiállításaira minden esetben 50%-os kedvezményes belépődíjat fizetnek a 6-26 év közöttiek.

A muzeális intézmény fenntartója egyes kiállítások látogatóinak, illetve a látogatók meghatározott körének a rendeletben meghatározottakon túl, további kedvezményeket adhat, vagyis a nem állami fenntartású muzeális intézmények fenntartójuk engedélyével állapíthatnak meg ingyenes belépést a szervezett oktatás keretében, előzetes bejelentés alapján érkező 26 év alattiak csoportjai számára. A túra keretében érkező csoportok esetében szorgalmazzuk ezen fenntartói engedélyek beszerzését.

A tájékoztatót Györgyi Ferencné és Dr. Vásárhelyi Tamás írásai alapján összeállította:
Török Petra

További információkkal készséggel állunk rendelkezésükre az alábbi elérhetőségeken:

Török Petra
OKM Közgyűjteményi Főosztály
Petra.torok@okm.gov.hu
Tel: 473-7426; 473-7785